

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

Економіко-гуманітарний інститут, гуманітарний факультет
(повне найменування інституту, назва факультету)

Кафедра міжнародних економічних відносин
(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА ДИПЛОМНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

**на тему: «Інформаційно-комунікаційні технології як фактор розвитку
міжнародної креативної економіки»**

Виконала

студентка __2__ курсу, групи _ГФ-218м____
спеціальності 292 «Міжнародні економічні
відносини», ОПП «Міжнародний бізнес»
(код і назва напрямку підготовки, спеціальності)

_____Буднік А.І_____
(прізвище та ініціали студента)

Керівник _____Венгерська Н.С_____
(прізвище та ініціали)

Рецензент _____Уманська Ю.М_____
(прізвище та ініціали)

м. Запоріжжя
2019 рік

РЕФЕРАТ

КДМР: 139 с., 49 рис., 15 табл., 76 джерел, 11 формул, 6 додатків.

Мета роботи – наукове обґрунтування впливу інформаційно-комунікаційних технологій на розвиток міжнародної креативної економіки та визначення перспектив розбудови креативного бізнесу на національному рівні.

Об’єкт дослідження – процес розвитку міжнародної креативної економіки в умовах інформатизації.

Предмет дослідження – вплив інформаційно-комунікаційних технологій на розвиток креативних видів діяльності на міжнародному та національному рівнях.

Методи дослідження: діалектичний метод – при дослідженні сутності креативної економіки та інформаційно-комунікаційних технологій; історичний та логічний аналіз – при аналізі трансформації світової креативної економіки в умовах інформатизації; системний – при виявленні та систематизації чинників впливу на розвиток міжнародного бізнесу в сфері креативних індустрій; абстрактно-логічний – при розробці наукових засад щодо формування стратегічних напрямів розвитку креативних індустрій в національній економіці; метод порівняння – при встановленні рівня розвитку креативних індустрій та інформатизації в світовій та національній економіці; синтез – при визначенні шляхів активізації креативних індустрій в національній економіці; кейс-метод – при розкритті успішних стратегій впровадження соціальних, інформаційних, маркетингових інновацій в розвиток креативного бізнесу; економіко-статистичний – при аналізі показників креативності та інформатизації економіки; інтуїтивне прогнозування – при обґрунтуванні перспектив розвитку креативного сектору в національній економіці; графічний і табличний – при розкритті тенденцій розвитку ринку креативних індустрій на міжнародному та національному рівні.

Анотація. Досліджено сутність креативної економіки та її похідних понять, зокрема «креативні індустрії» та «креативні кластери». Обґрунтовано вплив інформаційно-комунікаційних технологій на сучасну економіку. Проаналізовано стан, тенденції та особливості розвитку креативної економіки на міжнародному та національному рівні. Встановлено чинники впливу на розвиток креативних індустрій в Україні. Виявлено загрози та проблеми впливу інформаційно-комунікаційних технологій на міжнародний бізнес. Визначено напрями впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в міжнародному креативному бізнесі. Розроблено механізми державної підтримки розвитку міжнародного креативного бізнесу в національній економіці, які базуються на створенні креативних кластерів та організації програм розвитку, конкурсів, форумів. Обґрунтовано інструменти формування нових видів міжнародного креативного бізнесу, які виокремлено в три групи: співпраця, інвестиції та інновації.

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ, КРЕАТИВНА ЕКОНОМІКА, КРЕАТИВНІ ІНДУСТРІЇ, ІНФОРМАТИЗАЦІЯ, ТЕХНОЛОГІЇ, НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА, МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС, РОЗВИТОК.

Аннотация. Исследована сущность креативной экономики и ее производных понятий, в частности «креативные индустрии» и «креативные кластеры». Обосновано влияние информационно-коммуникационных технологий на современную экономику. Проанализировано состояние, тенденции и особенности развития креативной экономики на международном и национальном уровне. Установлены факторы влияния на развитие креативных индустрий в Украине. Обнаружено угрозы и проблемы влияния информационно-коммуникационных технологий на международный бизнес. Определены направления внедрения информационно-коммуникационных технологий в международном креативном бизнесе. Разработаны механизмы государственной поддержки развития международного креативного бизнеса в

национальной экономике, которые базируются на создании креативных кластеров и организации программ развития, конкурсов, форумов.

Обоснованы инструменты формирования новых видов международного креативного бизнеса, которые выделены в три группы: сотрудничество, инвестиции и инновации.

ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ,
КРЕАТИВНАЯ ЭКОНОМИКА, КРЕАТИВНЫЕ ИНДУСТРИИ,
ИНФОРМАТИЗАЦИЯ, ТЕХНОЛОГИИ, НАЦИОНАЛЬНАЯ ЭКОНОМИКА,
МЕЖДУНАРОДНЫЙ БИЗНЕС, РАЗВИТИЕ.

Abstract. In the work has been investigated the essence of creative economy and its derivative concepts, in particular "creative industries" and "creative clusters". Substantiated the influence of information and communication technologies on the modern economy. Article analyses the state, trends and features of the creative economy development at the international and national level. The factors of influence on the development of creative industries in Ukraine, threats and problems of influence of information and communication technologies on the international business are revealed. The directions of introduction the information and communication technologies in the international creative business are defined. Have been developed the mechanisms of state support for the development of international creative business in the national economy, which are based on the creation of creative clusters and the organization of development programs, competitions, forums. Authors substantiate the tools for the formation of new types of international creative business, which are divided into three groups: cooperation, investment and innovation.

INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES,
CREATIVE ECONOMY, CREATIVE INDUSTRIES, INFORMATIZATION,
TECHNOLOGIES, NATIONAL ECONOMY, INTERNATIONAL BUSINESS,
DEVELOPMENT.

ЗМІСТ

Завдання на кваліфікаційну дипломну магістерську роботу.....	2
Реферат.....	4
Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів.....	7
Вступ.....	10
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ КРЕАТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ	15
1.1 Концепція, сутність та структура креативної економіки	15
1.2 Форми та методи креативного міжнародного бізнесу.....	24
1.3 Інформаційні-комунікаційні технології як фактор впливу на розвиток сучасного бізнесу.....	29
2 ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ПРОЦЕСІВ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК КРЕАТИВНОГО БІЗНЕСУ: МІЖНАРОДНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ.....	38
2.1 Оцінка розвитку міжнародного креативного бізнесу в контексті інформатизації	38
2.2 Аналіз креативного бізнесу в національній економіці.....	52
2.3 Проблеми та загрози впливу інформаційно-комунікаційних технологій на міжнародний бізнес.....	62
3 ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО КРЕАТИВНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ.....	77
3.1 Напрями впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в міжнародному креативному бізнесі	77
3.2 Механізми державної підтримки розвитку креативного бізнесу в національній економіці.....	84
3.3 Інструменти формування нових видів креативного бізнесу	93

4	ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ.....	104
4.1	Аналіз потенційних небезпек.....	104
4.2	Заходи по забезпеченню безпеки.....	106
4.3	Заходи по забезпеченню виробничої санітарії та гігієни праці.....	109
4.4	Заходи безпеки у надзвичайних ситуаціях.....	115
4.4.1	Заходи з пожежної безпеки.....	115
4.4.2	Єдина державна система цивільного захисту, її складові та режими функціонування.....	117
	Висновки.....	122
	Перелік джерел посилань.....	125
	Додаток А Процес трансферу технологій.....	132
	Додаток Б Вплив ІКТ на підприємницьку діяльність	133
	Додаток В Види та функції кластерів.....	134
	Додаток Г Конкурсна програма розвитку міжнародного креативного бізнесу України «Руйнуй кордони міжнародного креативного бізнесу».....	135
	Додаток Д Нові форми підприємств.....	138
	Додаток Ж Види та складові інновацій.....	139

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ

1. Мамалуй О.О. Нова економіка: складові її становлення. *Економічна теорія* : зб. матеріалів доп. учасн. Міжнар. наук.-практ. конф. Національна юридична академія ім. Ярослава Мудрого, Харків.
2. Інноваційна економіка: теоретичні та практичні аспекти: монографія Вип. 2/ за ред. К.В. Ковтуненко, Є.І. Масленнікова. Херсон : Грінь Д.С., 2017. 906 с.
3. Іванова В. В. Інформація та розвиток економіки знань. 2007. 223 с.
4. Портер М. Е. Кластери та нова економіка конкуренції. *Гарвард Бізнес*. Вип. 76. С. 6.
5. Огірко І. В. Інформаційна економіка як напрям дослідження економіки та інформаційних технологій. *Видавництво Львівського Національного Університету ім. Франка*. 2001. Вип. 8. С. 140–145.
6. Гра-віртуальна. Добуток реальний. *New-York Times* : веб-сайт. URL: <https://www.nytimes.com/2005/05/29/business/yourmoney/the-game-is-virtual-the-profit-is-real.html> (дата звернення: 12.08.2019).
7. Ситник Р.Ф. Розвиток та застосування інформаційних систем в бізнесі. Київ : Знання, 2006.
8. Флорида Р. Креативний клас: люди, которые меняют будущее. Москва : Класика-21, 2007. 421 с.
9. Проект «Креативна Країна». URL: <http://creativecountry.org/projekt/> (дата звернення: 18.08.2019).
10. Представники покоління Z. URL: <https://www.nielsen.com/us/en/insights/article/2019/gen-z-sustainable-consumers-go-digital-and-use-activism-to-shape-a-smarter-market/> (дата звернення: 18.08.2019).
11. Стейн. Дж. Міленіали: Чому міленіали нас врятують. *Time*. 2013.
12. Creative Economy Outlook and Country profiles. URL: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/webditcted2016d5_en.pdf (дата звернення: 20.08.19).

13. Хокінс Д. Креативна економіка / пер. з англ. Щербакова І., 2011. 256 с.
14. Глосарій креативних індустрій. URL: <http://uccs.org.ua/hlosarij-kreatyvnykh-industrij/> (дата звернення: 23.08.19).
15. Нові бізнес моделі та підприємства. *Creative economy* : веб-сайт. URL: <https://creativeconomy.britishcouncil.org/guide/new-funding-and-business-models/> (дата звернення: 25.08.19).
16. Єрмолаєва В.В. Теоретичні основи дослідження інновацій. *Київський національний університет імені Тараса Шевченка*. 2010.
17. Гарєєв Т. Ф. Трансфер технологій та дифузія інновацій як елементи інноваційного процесу. *Вісник Академії управління «ТИСБИ»*. Вип. 4. 2005.
18. Зростання краудсорсингу. URL: <https://www.wired.com/2006/06/crowds/> (дата звернення: 28.08.19).
19. Аутсорсинг. URL: <https://www.britannica.com/topic/outsourcing> (дата звернення: 28.08.19).
20. Роль малого бізнесу. URL: <https://www.gov.uk/government/consultations/small-business-commissioner-role> (дата звернення: 30.08.19).
21. Інформаційні системи і технології в економіці : посібник / за ред. В.С. Пономаренка. – Київ : Видавничий центр «Академія», 2002. 544 с.
22. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології : навч. посібник. / Г.Г.Швачич, та ін. Дніпро, 2017. 230 с.
23. Оксфордський словник. *Oxford English Dictionary* : веб-сайт. URL: <https://www.oed.com/> (дата звернення: 30.08.19).
24. Соціальні мережі в Інтернеті. Які бувають та як користуватися. URL: <https://phoneinfo8.info/socialni-mereji-v-interneti/> (дата звернення: 30.08.19).
25. Ситник Р.Ф. Розвиток та застосування інформаційних систем в бізнесі. – Київ : Знання, 2006. 19 с.
26. Barnes J. A. Class and Committees in a Norwegian Island Parish. *Human Resources*. 1954. С. 39 – 58.

27. Mobility at work : A typology of mobile communities of practice and contextual ambidexterity. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0963868713000395?via%3Dihub> (дата звернення: 24.09.2019).

28. McKinsey : веб-сайт. URL: <https://www.mckinsey.com/> (дата звернення: 24.09.2019).

29. Number of mobile phone users worldwide from 2015 to 2020. *Statista* : веб-сайт. URL: <https://www.statista.com/statistics/274774/forecast-of-mobile-phone-users-worldwide/> (дата звернення: 25.09.2019).

30. E-commerce share of total retail sales in United States from 2013 to 2020. *Statista* : веб-сайт. URL: <https://www.statista.com/statistics/379112/e-commerce-share-of-retail-sales-in-us/> (дата звернення: 25.09.2019).

31. US Cross Channel Retail Forecast, 2012 To 2017. *Forrester Reserch* : веб-сайт. URL: <https://www.forrester.com/report/US+CrossChannel+Retail+Forecast+2012+To+2017/-/E-RES105461> (дата звернення: 26.09.2019).

32. Грінгард С. Інтернет речей / пер. з англ. Герасимчук Л. Харків, 2018. 175 с.

33. Digital in 2017 Global Overview. *Slideshare* : веб-сайт. URL: <https://www.slideshare.net/wearesocialsg/digital-in-2017-global-overview> (дата звернення: 28.09.2019).

34. Newbigin J. The Creative economy: An Introductory Guide. *British Council*. 2010. 78 с.

35. UNCTAD : веб-сайт. URL : <https://unctad.org/en/Pages/publications.aspx> (дата звернення: 28.09.2019).

36. Global Entertainment and Media Outlook 2019-2023. *PWC* : веб-сайт. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/industries/tmt/media/outlook.html> (дата звернення: 14.09.2019).

37. Planet Plutocrat. URL: <https://www.economist.com/international/2014/03/15/planet-plutocrat> (дата звернення: 14.09.2019).

38. World Economy Outlook. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2019/10/01/world-economic-outlook-october-2019> (дата звернення: 23.09.2019).
39. The Global Information Technology Report 2016. *World Economic Forum* : веб-сайт. URL: <https://www.weforum.org/reports/the-global-information-technology-report-2016> (дата звернення: 23.09.2019).
40. Про культуру : Закон України від 14.12.2010 р. №2778-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17/ed20180713#n418> (дата звернення: 27.08.19).
41. The Global Creativity Index. *Martin Prosperity Institute* : веб-сайт. URL: <http://martinprosperity.org/content/the-global-creativity-index-2015/> (дата звернення: 27.08.19).
42. Вища освіта в Україні. URL: http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/osv_rik/osv_u/vysh_osvita/arch_vysh_osvita.htm (дата звернення: 25.08.19).
43. World Happiness Report, 2018. URL: https://s3.amazonaws.com/happiness-report/2018/WHR_web.pdf (дата звернення: 27.08.19).
44. Індекс людського розвитку 2018. URL: <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/presscenter/pressreleases/2018/human-development-indices--where-does-ukraine-rank--.html> (дата звернення: 27.08.19).
45. Global Innovation Index 2018. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator> (дата звернення: 27.08.19).
46. Державна служба статистики України. *UKRSTAT* : веб-сайт. URL: <http://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 27.08.19).
47. Бізнес ідеї в Україні. URL: https://project.liga.net/projects/just_business/ (дата звернення: 27.08.19).
48. Нетфлікс купив український серіал. URL: <https://1plus1.ua/sluga-narodu/novyny/netflix-kupiv-ukrainskij-serial-sluga-narodu> (дата звернення: 28.08.19).
49. Глосарій креативних індустрій. URL: <http://uccs.org.ua/hlosarij-kreatyvnykh-industrij/> (дата звернення: 23.08.19).

50. Розвиток кластеру креативних індустрій в Україні. *Ukraine2030* : веб-сайт. URL: <https://www.ukraine2030.org/uk/blog/view/104-Rozvitok-klasteru-kreativnih-industrij-v-Ukrayini> (дата звернення: 25.08.19).

51. Досвід вимірювання культури та креативності в містах України. *CEDOS* : веб-сайт. URL: <https://cedos.org.ua/uk/articles/dosvid-vymiriuvannia-kultury-ta-kreatyvnosti-v-mistakh-ukrainy> (дата звернення: 25.08.19).

52. Доктрина збалансованого розвитку. *Ukraine2030* : веб-сайт. URL: <https://www.ukraine2030.org/uk> (дата звернення: 25.08.19).

53. ICT Access and Usage by Businesses. *OECD* : веб-сайт. URL: https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=ICT_BUS (дата звернення: 25.10.19).

54. World Trade Report 2018. URL: https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wtr18_e.htm (дата звернення: 25.10.19).

55. Reaping the benefits of ICT. *The Economist* : веб-сайт. URL: http://graphics.eiu.com/files/ad_pdfs/microsoft_final.pdf (дата звернення: 25.10.19).

56. Ongori. H. Information and communication technologies adoption in SMEs. *Journal of Chinese Entrepreneurship*. 2010. 93-101 с.

57. Огляд ринку кібербезпек. *Forbes* : веб-сайт. URL: <https://www.forbes.com/#1c6614bb2254> (дата звернення: 29.10.19).

58. Are the organizations who are investing more in cybersecurity achieving better outcomes than those who aren't? URL: <https://www.business.att.com/learn/cybersecurity-report-volume-8.html> (дата звернення: 25.10.19).

59. 14 Most Alarming Cyber Security Statistics in 2019. *TheBestVPN* : веб - сайт. URL: <https://thebestvpn.com/cyber-security-statistics-2019/> (дата звернення: 26.10.19).

60. Hiscox Cyber Readiness Report 2018. *Hiscox* : веб-сайт. URL: https://www.hiscox.co.uk/sites/uk/files/documents/2018-02/Hiscox_Cyber_Readiness_Report_2018 (дата звернення: 29.10.19).

61. How much would a data breach cost your business? *IBM* : веб-сайт. URL:

<https://www.ibm.com/security/data-breach> (дата звернення: 25.10.19).

62. Green J. *Cyber Security: An Introduction For Non-Technical Managers*, 2015.

63. The World Economic Forum. *WEF* : веб-сайт. URL: <https://www.weforum.org/> (дата звернення: 29.10.19).

64. *Cybersecurity Report 2018*. Cisco : веб-сайт. URL: https://www.cisco.com/c/dam/m/hu_hu/campaigns/security-hub/pdf/acr-2018.pdf (дата звернення: 26.10.19).

65. *Cybersecurity Trends in 2019*. AT&T : веб-сайт. URL: <https://www.business.att.com/learn/tech-advice/5-cybersecurity-trends-to-expect-in-2019.html> (дата звернення: 26.10.19).

66. *Global Cybersecurity spending*. *Cybersecurity ventures* : веб-сайт. URL: <https://cybersecurityventures.com/cybersecurity-market-report/> (дата звернення: 26.10.19).

67. Digital Planet. URL: https://sites.tufts.edu/digitalplanet/files/2017/05/Digital_Planet_2017_FINAL.pdf (дата звернення: 30.10.19).

68. *Diversity of Cultural Expressions*. URL: <https://en.unesco.org/creativity/> (дата звернення: 30.10.19).

69. *Emerging forms of entrepreneurship*. *Euro Found* : веб-сайт. URL: <https://www.eurofound.europa.eu/observatories/emcc/comparative-information/emerging-forms-of-entrepreneurship> (дата звернення: 29.10.19).

70. *Global CEO Outlook*. URL: <https://home.kpmg/ua/uk/home/insights/2019/06/global-ceo-outlook-2019.html> (дата звернення: 30.10.19).

71. *Digital Enterprise Report*. URL: <http://reports.weforum.org/digital-transformation/wp-content/blogs.dir/94/mp/files/pages/files/digital-enterprise-narrative-final-january-2016.pdf> (дата звернення: 30.10.19).

72. *Creative Enterprise Toolkit*. URL: <https://www.nesta.org.uk/toolkit/creative-enterprise-toolkit/> (дата звернення: 30.10.19).

73. Венгурська Н.С, Буднік А. І. Соціальні мережі як фактор впливу на розвиток сучасного міжнародного бізнесу. *Цифрова економіка та формування інноваційної інфраструктури: реалії, перспективи, виклики* : матеріали

всеукр. інтернет-конф. Львів, 2019. С. 57 - 59.

74. Венгерська Н.С, Буднік А. І. Оцінка креативного розвитку України та можливі напрями її подальшого розвитку. *Глобальний вимір інклюзивного розвитку економіки* : тези доп. міжн. наук.-практ. конф. Запоріжжя, 2019. С. 94-97.

75. Венгерська Н.С, Буднік А. І. Інформатизація бізнесу та її вплив на розвиток креативних індустрій. *Сучасні управлінські та соціально-економічні аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання в умовах трансформації публічного управління* : тези доп. міжн. наук.-практ. конф. Одеса, 2019. С. 143-145.

76. Венгерська Н.С, Буднік А. І. Теоретичні та практичні аспекти розвитку креативного бізнесу в Україні. *Науково-практичний журнал Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 35. С. 3-11.